

СТАН ТА ПРОБЛЕМИ ІНОЗЕМНОГО ІНВЕСТУВАННЯ В ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ

Світлана Стахурська

Олена Єременко

Національний університет харчових технологій, Київ, Україна

Серед джерел фінансування капітальних інвестицій в Україні за даними Держстату кошти іноземних інвесторів займають найменшу частку, яка у 2018р. становила лише 0,3%, найбільші обсяги інвестування відбуваються за рахунок власних коштів підприємств та організацій (в середньому за період 2010-2018р.р. – їх частка становила 70%). Найбільша частка коштів іноземних інвесторів в сумі капітальних інвестицій за останні дев'ять років була у 2016р. – 2,8% (9831,4 млн.грн.). Прямі інвестиції (акціонерний капітал) вкладено в економіку України іноземними інвесторами 76 країн світу. Найвагоміші обсяги надходжень прямих інвестицій були спрямовані до підприємств промисловості (27,3% у 2017р.), а також до установ і організацій, що здійснюють фінансову та страхову діяльність (26,1% у 2017р.). До основних країн-інвесторів належать Кіпр – 25,6%, Нідерланди – 16,1%, Російська Федерація – 11,7%, Велика Британія – 5,5%, Німеччина – 4,6%, Віргінські острови (Брит.) – 4,1%, Швейцарія – 3,9% (за даними 2017р.) [1]. Слід зазначити, що за даними Мінфіну в 2018р. більшість прямих інвестицій в Україну – це повернення українських коштів з офшорів і докапіталізація банків.

Серед проблем, які сповільнюють зростання кількості іноземних інвестицій, наступні: світова фінансово-економічна криза, військова агресія на території України, прояви корупції в державі тощо. Військова агресія призвела до того, що низка найвигідніших регіонів для інвестування в Україну, виявились невідконтрольними. Ці явища значно погіршили очікування інвесторів стосовно подальших перспектив інвестування. Перераховані проблеми висувають завдання, що полягають в активному

залученні нових, а також в утриманні на території України діючих іноземних інвесторів.

Іноземні інвестиції повинні сприяти стабільному та виваженому розвитку, структурному покращенню національної економіки, підвищенню рівня її міжнародної конкурентоспроможності. Проте, є проблема в тому, що інвестиції залучають в уже високоприбуткові та відносно розвинені галузі економіки, а отже вони не зміцнюють конкурентоспроможність країни на світовому ринку. Перевагу необхідно надавати прямим іноземним інвестиціям у розвиток високотехнологічних та наукоємних виробництв, що сприятимуть розширенню експортного потенціалу та посилюватимуть конкурентоспроможність українських товарів на світовому ринку. Не йдеться про ігнорування напрацьованими зв'язками у традиційних галузях української економіки, в які інвестори вклали кошти – це галузі харчової та хімічної промисловості, сільське господарство, машинобудування, металургія, виробництво будівельних матеріалів.

Протягом усього періоду незалежності України галузевими пріоритетами для іноземних інвесторів були і є агросектор, ряд галузей промисловості, IT-сфера, фінансовий сектор, сектор нерухомості. Агросектор і надалі залишається найпривабливішим для іноземних інвесторів, він дає можливість отримати високі прибутки та забезпечити швидку окупність інвестицій (перевага надається олійній та пиво безалкогольній промисловості). Актуальним є придбання прав на оренду землі, її обробку, придбання корпоративних прав та активів. Іноземні інвестори приділяють увагу ряду галузей промисловості, особливо переробної. Інвесторів приваблює дешева робоча сила, вигідне географічне розташування, наявність власного ринку сировини та розвиненість інфраструктури. Неймовірно швидко розвивається IT-сектор. Минулого року у глобальному рейтингу стартап-екосистем Україна зайняла 31 місце. Київ посів 34 місце серед тисячі міст у рейтингу StartupBlink, піднявшись за 2 роки на 29 позицій. Тобто за рік столиця обігнала стартап-екосистеми таких міст як

Гельсінкі, Мюнхен, Шеньчжень. На сьогодні наш інтелектуальний потенціал та можливості гнучкого ведення бізнесу в ІТ-сфері видаються інвесторам вкрай привабливими. Динаміка інвестицій у фінансовий сектор та сектор нерухомості є достатньо стабільною, їх привабливість пояснюється передбачуваністю ризиків та можливістю ними маневрувати.

Приваблення іноземних інвестицій на територію України протягом її незалежності була однією із головних цілей її економічної діяльності, що утверджувалися низкою офіційних документів. Йдеться зокрема про впровадження податкових пільг, які повинні надаватися інвесторам виключно з перспектив України інноваційного розвитку галузей, при цьому вони не мають чинити негативні дії на державний бюджет. Сьогодні ж Податковим та Митним кодексами та окремими законами передбачена державна цільова підтримка інвестиційних проектів через звільнення від сплати імпортного мита, звільнення та відстрочку ПДВ, а також надання інших податкових пільг. Крім цього необхідно посилювати уже існуючі чинники, що визначають інвестиційну привабливість України: відносно розвинена інфраструктура, необхідна для здійснення інвестиційної діяльності (транспортна інфраструктура, підприємства будівельної індустрії, підприємства оптової та роздрібною торгівлі, аукціони, ярмарки, товарні біржі, торговельні доми, спеціальні державні органи регулювання ринку, фондові біржі, брокерські та страхові компанії тощо), значний за обсягом та структурою товарний внутрішній ринок, розвинений науковий потенціал, висококваліфікована і відносно дешева робоча сила [2].

ЛІТЕРАТУРА:

1. Інвестиційний клімат в Україні. – Мінекономрозвитку. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.me.gov.ua.
2. Маркевич К. Хто і як інвестує в Україну. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://razumkov.org.ua/statti/khto-i-iaak-investuie-v-ukrainu>.